

МИЛАН МИНИЋ (1889—1961)

Редакциони одбор *Годишњака града Београда* изгубио је изненада, 3. марта 1961. године, свога одличног члана и сарадника Милана Минића, архитекту и сликара.

Милаан Минић родио се у Пријепољу 21. марта 1889. године. Основну школу свршио је у Пријепољу и Плевљима. Нижу гимназију свршио је такође у Плевљима, а вишу у Солуну 1908. године. Дипломирао је на Техничком факултету, на архитектонском одсеку, 1914. године у Београду, са једном од највиших оцена. Паралелно је завршио и Уметничко-занатску школу у Београду 1912—1913. године. Похађао је курсеве сликарства на *Ecole des Beaux Arts* у Паризу 1918. године.

Милаан Минић још као студент 1914. године, уочи првог светског рата био је запослен на разради пројекта за зграду Српске академије наука под руководством професора Андре Стевановића. Те исте године он је као добровољац пошао у рат. Као таквог упутило га је министарство грађевина на рад у округ охридски и Битољ, у технички одељак при војној станици. Године од 1916. до 1918. провео је у избеглиштву у Француској, за које време је и студирао. По завршетку рата враћа се на стару дужност у Министарство грађевина, на кратко време. Затим је дао оставку на државну службу и 1923. године посветио се самосталној приватној пракси, све до другог светског рата. За време окупације није радио на архитектури, већ је

сликао. На почетку окупације ухапсио га је Гестапо и одвео у Беч, одакле је пуштен после шест месеци. До ослобођења бавио се искључиво сликарством у свом атељеу у Београду. Од 1. фебруара 1947. до 1. априла 1951. године радио је у Пројектантском заводу Србије, а затим је пензионисан.

Више од четрдесет година је Милаан Минић ишао уметничком стазом на пољу архитектуре, ликовне уметности и примењене уметности. У овим областима оставио је многобројна дела, која ће остати сведоци његове широке личне културе.

За њега архитектура није била теоретска дисциплина. Он је у првом реду водио рачуна о функционалности. Простор који он обрађује „годи, и прија, и зрачи својеврсном интимношћу, но ипак дубоко људски. Максимално искористити простор, хармонизирати га и ставити у службу човека, а да тиме он буде комплексно задовољан — била је његова девиза“. Изванредно је познавао занат и технику архитектуре.

Идући доследно за својим стилем, он се донекле удаљио од најмањих архитектата, али то њему ипак није сметало да према свакоме има разумевање. Он је признавао сваки искрени напор, прихватао је младе архитекте и упућивао их је у занат архитектуре. Главно му је било квалитет. Његова енергија и неисцрпна воља кроз цео живот су га гониле да неуморно сакупља знања, која је касније примењивао у свом многоструком раду.

Сл. 1 — Милан Минић: *Пејсаж са Корзике* (уље, 1917)

Као архитекта Милан Минић је почео да иступа 1914. године, када је сарађивао на пројектовању зграде Српске академије наука у Београду. Пројектовао је неколико вила, хотела и других објеката.

Његови важнији радови су следећи:

1. Студије и цртежи средњовековне архитектуре и фрески у Охриду рађени по налогу Министарства грађевина. Нестали су за време првог светског рата.

2. Реконструкција и уређивање Бање Коњиаче после првог светског рата. Нови објекти: кур-салон, блатно купатило, три хотела: „Далмација“, „Херцеговина“ и „Београд“, и више приватних вила. Радови су изведени 1919—1921. и 1926—1927. године.

3. Спомен-капела и костурница жртвама окупатора — 1921. године у Прњавору, у Мачви.

4. Хотел „Зелени венац“ у Шапцу.

5. Реконструкција цркве у Шапцу, порушене за време рата.

6. Црквена звонара — 1933. године у Пријеполју.

7. Проширење и адаптација зграде Министарства грађевина — 1919. године у Београду.

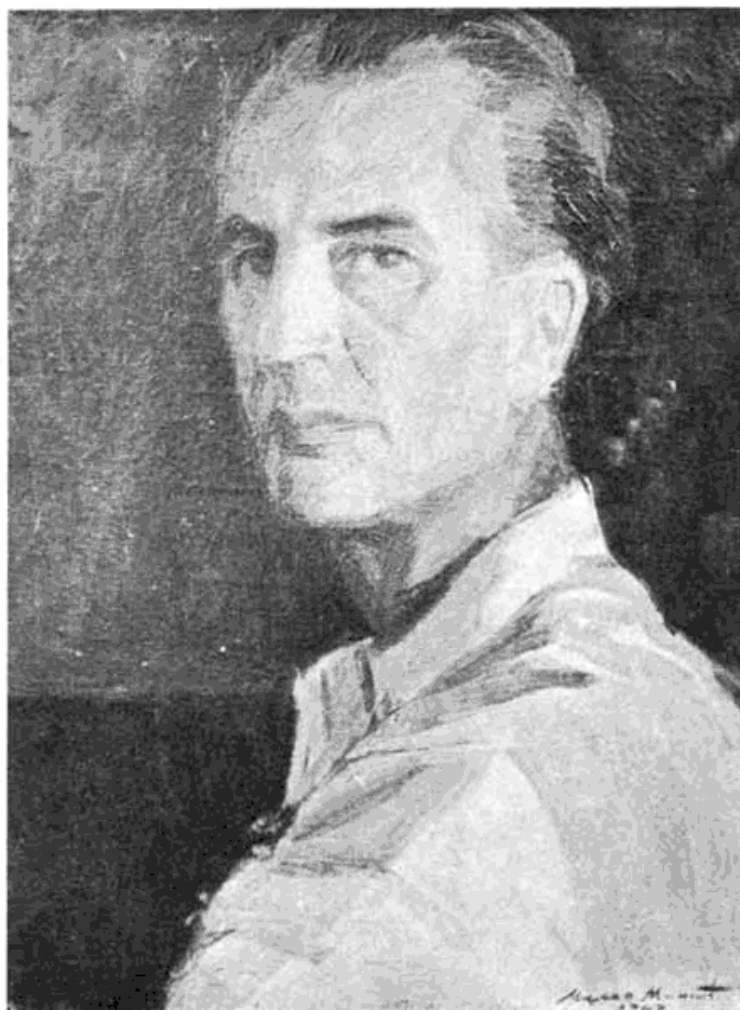
8. Више стамбених зграда — 1924—1935. године у Београду.

9. Хотел „Мажестик“ са целокупним унутрашњим уређењем и намештајем — 1935—1937. године у Београду.

10. Реконструкција и адаптација бившег старог двора за потребе Президијума Федеративне Народне Републике Југославије и Новог двора за Председништво владе Народне Републике Србије са целокупним унутрашњим уређењем — 1947—1952. године у Београду.

12. Довршење, адаптација и унутрашњи уређај нове зграде Скупштине Народне Републике Србије — 1953—1954. године у Београду.

13. Намештај за хотел „Црна Гора“ — 1952—1953. године у Титограду.

Сл. 2 — Милан Минић:
Аутопортре

14. За Народно собрание Македоније у Скопљу адаптација бивше Бановине и стварање репрезентативне зграде за Народно собрание и Извршни совет, са две скупштинске дворане, свечаном двораном за пријеме, салонима, рестораном. Трпезарија и салон равени су у македонској (охридској) чипкастој резбарији. То је једна нова уметничка креација. Све је изведено са комплетно израбеним ентеријерима и намештајем.

15. Ентеријер за Народну скупштину у Титограду.

16. Председништво скупштине Аутономне Покрајине Војводине у Новом Саду, адаптација и унутрашњи уређај у згради бивше Бановине.

17. Клуб Удружења Савеза књижевника у Београду. Темељно преуређење, функционално и естетско.

18. Уређење Позоришног музеја у Београду, заједно са намештајем — 1953. године.

19. Уређење библиотеке Музеја за примењену уметност.

20. Уређење библиотеке на Новом Београду.

21. Дом културе у руднику Мајданпек у сарадњи са арх. Бранком Бабићем.

22. Секретаријат народне одбране, унутрашње уређење. Радове под руководством Милана Минића изводила група архитеката: Крекић, Б. Бабић, Вебер.

23. Клуб са биоскопом Извршног већа СР Србије, Толстојева 2.

Осим ових главних радова Милан Минић има и врло много мањих радова, који овде нису поменути.

У Уметничкој школи у Београду Милану Минићу били су наставници сликари Марко Мурат, Љуба Ивановић и

Сл. 3 — Милан Минић: *Цвијеће* (уље)

вајар Бока Јовановић. Отуда код њега један уздржани, али и префињени импресионизам, мирних и тихих боја. Иако се није бавио тако много сликарством као архитектуром, ипак има доста сликарских радова. У своме сликарству он је био непосредан. Прилазио је платнима са ведрином и хуманошћу, што су биле особине и црте његовог личног карактера. У животној борби, радећи плодно и стрпљиво на пољу архитектуре, мало му је преостајало времена да се још више ангажује у сликарству које је много волео. На неколико месеци пред смрт рекао ми је: „Да посвршавам неке хитне обавезе, па ћу се бацити само на сликарство“.

Од многобројних његових сликарских радова, најпознатије су слике којима је

украсио одаје хотела „Мажестик“. Затим је позната његова декорација у керамници у „Atelier Serbe“ у Паризу, коју је радио 1917. и 1918. године. Две слике у уљу налазе се у хотелу „Сплендид“ у Дубровнику. У Уметничкој галерији у Дубровнику налазе се три слике, а у задарској галерији једна слика. Већи број портрета, пејзажа и мртвих природа су приватно власништво. Остали радови налазе се у уметничком атељеу.

Милан Минић био је истакнути друштвени радник. Он се борио за афирмацију уметности. У тој борби никад није био обесхрабрен, нити је познавао умор.

Нарочито је значајан његов друштвени рад и друштвено залагање у области примењене уметности. Високе личне културе и широког образовања Милан

Минић је био човек чија је плодносна уметничка делатност била врло широка и врло разноврсна. За њега су пластичне уметности једна целина, у којој се архитектура, сликарство и вајарство узајамно допуњују.

Врло омиљен, сталожен и објективан, Милан Минић је биран за члана разних удружења. Још пре рата био је биран за члана Управе клуба архитеката и Инжењерске коморе, а касније постаје њен потпредседник. После рата био је оснивач и први председник Удружења ликовних уметника примењених уметности Србије. Био је и један од иницијатора за оснивање Савеза ликовних уметника примењених уметности Југославије и његов први и вишегодишњи председник. На овом положају радио је активно и савесно, и захваљујући умногome и њему примењена уметност је добила оно место у низу уметничких дисциплина које јој у ствари и припада. Године

1959. изабран је за доживотног почасног председника Савеза ликовних уметника примењених уметности. Био је потпредседник УЛУС-а.

Од почетка свога рада Милан Минић је био човек непоколебљивог става, који је ишао кроз живот пун животне енергије и воље да оно што је неуморно сакупљао око себе уобличи и да му да један јак уметнички израз, који ће повећати богату ризницу наше културе и наше земље. Пријеполје, Плевља, Солун, Београд, Париз као и друге земље Европе дали су му обилан материјал за остварења која је желео и знао да искористи.

За члана редакционог одбора *Годишњака града Београда* био је изабран 1953. године. Његов рад у редакционом одбору био је увек веома запажен и врло плодан. Сарадници редакционог одбора *Годишњака* сачуваће име Милана Минића у трајној успомени.

IN MEMORIUM

MILAN MINIC (1889—1961)

Le Comité de la rédaction des Annales de la ville de Belgrade a perdu subitement le 3 mars 1961 Milan Minić, architecte et peintre, qui était un des ses membres et excellent collaborateur.

Milan Milić est né le 21 mars 1889 à Prijepolje.

En 1914, il a terminé à Belgrade ses études à la Faculté technique, section d'architecture; et en 1913 l'École des Arts et Métiers de Belgrade. En outre, il a terminé à Paris en 1918 l'École des Beaux Arts.

Plus de quarante ans Milan Minić a suivi la vocation artistique dans le domaine de l'architecture, des arts plastiques et des arts appliqués. De nombreux ouvrages réalisés dans ces domaines seront témoins encore longtemps de son immense culture personnelle et professionnelle.

Pour Minić, l'architecture n'était pas de la théorie. Il a tenu compte en premier lieu du côté fonctionnel de ses réalisations.

L'espace qu'il traite est un espace qui est agréable, qui fait plaisir, qui rayonne d'une intimité particulière, profondément humaine. Utiliser l'espace au maximum, lui donner de l'harmonie et le mettre au service de l'homme en lui offrant une satisfaction complète — c'était son objectif principal.

Bien qu'il fût consacré plus à l'architecture qu'à la peinture, il arriva à créer, dans le domaine de cette seconde discipline, un grand nombre d'ouvrages. Sa peinture est directe. Il peignait avec une sérénité et un profond sens de l'humanité ce qui caractérisait également sa nature personnelle.

Milan Minić était surtout un homme très instruit, un architecte d'une grande valeur, un très bon peintre de paysages, de natures mortes et de peintures où figuraient des hommes. Il était également un bon artiste dans le domaine des arts plastiques et des arts appliqués. De même, il était un éminent travailleur dans le domaine de la vie sociale.

Son activité dans ce domaine et dans celui des arts appliqués est d'une importance toute particulière. Son activité artistique était fructueuse et multiple. Des arts plastiques ne représentaient pour lui qu'un ensemble où les différentes disciplines — architecture, peinture et sculpture — se complétaient mutuellement.

Sympathique, calme et objectif, Milan Minić était souvent choisi comme membre de différentes associations. Encore avant la guerre, il était membre de la direction du Club des architectes et de la Chambre d'ingénieurs, et plus tard vice-président de cette dernière. Après la guerre il fut le fondateur et le premier président de l'Association des artistes des arts plastiques de Serbie. Il fut ensuite un des initiateurs de la fondation de l'Union des artistes des arts plastiques de Yougoslavie et son premier président, dont

il exerça les fonctions durant de longues années. Il accomplissait cette tâche avec ardeur et abnégation. En 1959 il fut élu président honoraire perpétuel de l'Union des artistes des arts plastiques.

En 1955, il devint membre du Comité de rédaction des *Annales de la ville de Belgrade*. Son travail au sein de ce Comité était remarquable.

Le nom de Milan Minić restera gravé pour toujours dans la mémoire des collaborateurs du Comité de rédaction des *Annales de la ville de Belgrade*.

Illustrations dans le texte:

Fig. 1 — Milan Minić: Paysage de Corse (huile, 1917)

Fig. 2 — Milan Minić Autoportrait

Fig. 3 — Milan Minić: Fleurs (huile)

САДРЖАЈ — SOMMAIRE

<p><i>Др Божидар Борђевић: Универзитет у Београду 1863—1963 . . . . .</i></p> <p><i>Dr. Božidar Djordjević: Université à Belgrade 1863—1963</i></p>	5
<p><i>Арх. Богдан Несторовић: Капетан Мишино здање . . . . .</i></p> <p><i>Arch. Bogdan Nestorović: L'immeuble du kapetan Miša</i></p>	81
<p><i>Др Владимир Грујић: Јосиф Панчић као професор Лицеја и Велике школе у Београду . . . . .</i></p> <p><i>Dr. Vladimir Grujić: Josif Pančić, professeur du Lycée et de la Haute école à Belgrade</i></p>	99
<p><i>Љубомир Никић: Белешке Пола Рикоа из године 1665. са путовања од Једрена до Београда . . . . .</i></p> <p><i>Ljubomir Nikić: Paul Rycout et les notes sur ces voyages d'Andrinople jusqu'à Belgrade en 1665</i></p>	125
<p><i>Синиша Јанић: Нови извори и подаци о репертоару театра на Бумруку . . . . .</i></p> <p><i>Siniša Janić: Nouvelles sources et données sur le répertoire du théâtre à Djumruk</i></p>	141
<p><i>Др Владимир Станојевић: Организатори здравствене службе и истакнути болнички лекари старог Београда . . . . .</i></p> <p><i>Dr. Vladimir Stanojević: Organisation du service de la santé et les médecins des hopitaux éminents dans le vieux Belgrade</i></p>	171
<p><i>Каћуша Малетин-Авакумовић: Постанак и развој земунске гимназије до 1941. године . . . . .</i></p> <p><i>Kaćuša Maletin-Avakumović: Fondation et développement de l'école secondaire à Zemun jusqu'en 1941</i></p>	199
<p><i>Др Владимир Стојанчевић: Учесће јужнословенских добровољаца у догађајима око бомбардовања Београда 1862. године . . . . .</i></p> <p><i>Dr. Vladimir Stojančević: Participation des Slaves du sud dans le événements autour du bombardement de Belgrade en 1862</i></p>	241
<p><i>Видосава Николић: Турска добра и становништво у Београду у време бомбардовања 1862. године . . . . .</i></p> <p><i>Vidosava Nikolić: Biens et population turcs à Belgrade au moment du bombardement en 1862</i></p>	269

<i>Лазар Белап:</i> Извештаји команданта трупне бригаде у Земуну о политичким збивањима у Београду и Србији за време кнеза Михаила	291
<i>Lazar Celap:</i> Rapports du commandant de la brigade de troupe sur les évènements politiques à Belgrade à l'époque du prince Mihailo	
<i>Милош Савин:</i> Пароброд „Делиград“	311
<i>Miloš Savin:</i> Cargo «Deligrad»	
<i>Др Андрија Раденић:</i> Мита Ценић као издавач социјалистичких листова осамдесетих година XIX века у Београду	361
<i>Dr. Andrija Radenić:</i> Mita Cenić éditeur des publications socialistes vers XIX siècle à Belgrade	
<i>Јован Дубовац:</i> Организовање и борба типографских радника Београда 1873—1903	419
<i>Jovan Dubovac:</i> Organisation et lutte des ouvriers typographes à Belgrade 1873—1903	
<i>Др Зора Симић-Миловановић:</i> Симеон Роксандић	445
<i>Dr. Zora Simić-Milovanović:</i> Simeon Roksandić	
<i>Момчило Милошевић:</i> Владислав Петковић Дис	479
<i>Momčilo Milošević:</i> Vladislav Petković Dis	
<i>Милан Боковић:</i> Ратна тема у Нушићевом делу	495
<i>Milan Djoković:</i> Thème de guerre dans l'oeuvre de Nušić	
<i>Др Богумил Храбак:</i> Добровољци у борбама око Београда 1914—1915	515
<i>Dr. Bogumil Hrabak:</i> Volontaires dans les luttes pour Belgrade en 1914 et 1915	
<i>Мирослав Николић:</i> Делатност независне радничке партије Југославије после треће земаљске конференције у Београду	537
<i>Miroslav Nikolić:</i> Activité du Parti Indépendant Ouvrier de Yougoslavie après la troisième conférence du pays à Belgrade	
<i>Драгослав Димитријевић:</i> Београдска Посавина у НОР 1941.	585
<i>Dragoslav Dimitrijević:</i> Bassin de la Sava dans la région de Belgrade pendant la guerre de libération	
<i>Др Зора Симић-Миловановић:</i> Милан Минић (Ин мемориам)	635
<i>Dr. Zora Simić-Milovanović:</i> Milan Minić (In memoriam)	

Насловна страна: Стари цртеж главне фасаде капетан Мишиног здања
Документи и фотографије: Институт за раднички покрет Југославије, Историјски архив
Централног већа ССЈ, Војно историјски институт, Завод за изучавање и обраду докумената
из радничког покрета Србије, Државни архив СР Србије, Народни музеј, Музеј града Бео-
града, Музеј речног бродарства, Архив Универзитета у Београду и приватне збирке.

Вињете: Пиво Караматијевић

Лектура српског текста: Босиљка Николић. • Коректура српског текста: Коректорско оде-
љење Београдског графичког завода. • Превод и коректура француског текста: Иванка
Марковић.

Техничка опрема: Петар Младеновић • Снимци: Фото одељење „Београд-press“.

Штампа: Београдски графички завод, Булевар војводе Мишића 17.

Штампање завршено октобра 1964. Тираж 1.200 примерака.